

eller ej, af nogle kan opfattes som noget underligt noget, for vi er jo vant til at betragte det som en selvfølgelig ting, at uddannelse er gratis i Danmark. Ganske vist har man indført en lang række gebyrer på uddannelser, både på VUC-området og gymnasieområdet og andre steder, men grundlæggende har der været enighed om, at uddannelse skal være en gratis ydelse, som alle kan nyde godt af, uanset tykkelsen af tegnebogen. Men vi har kunnet konstatere gennem de seneste måneder, at flere og flere fremtrædende eksperter og beslutningstagere sætter spørgsmålstegn ved det.

Mandag Morgen, Politiken, Information og en række universitetsfolk har været fremme med synspunkter om, at der er brug for at indføre studieafgifter i Danmark, eller også siger de, at selv om vi måske er imod det, bliver vi nødt til det, når vi lever i en globaliseret verden. Selv om danske politikere tilsyneladende står samlet om at afvise det – videnskabsministeren har sagt, at det i hvert fald ikke bliver i denne valgperiode – er der både internationalt og nationalt en lang række træk, der tyder på, at vi kan risikere at komme i den situation, at uddannelse skal betales, før vi ved af det. Jeg skal nævne nogle af dem:

WTO's og EU's pres for liberaliseringer; en række af regeringens og især Venstres forslag om at indføre betaling for uddannelse for studerende uden for EU; mulighed for, at studerende selv skal finansiere deltagelse i udenlandske uddannelser, og ønsket om at indføre private universiteter i Danmark, som jo også skal finansieres – formentlig delvis ved brugerbetaling og delvis ved offentlige midler.

Alt dette peger i retning af, at vi i løbet af 5 år vil stå over for et massivt pres for at indføre betalt uddannelse i Danmark, medmindre vi nu beslutter, at det vil vi ikke, og et klart flertal i Folketinget siger: Vi afviser al snak om betalt uddannelse, og vi afviser alle tiltag, både internationale og nationale, som vil føre til betalt uddannelse.

Jeg håber naturligvis, at videnskabsministeren i sin besvarelse i dag vil berolige os alle, så vi kan gå glade og tilfredse herfra, og at han vil sige, at vi stadig er enige om ikke bare at forhindre, at der indføres betaling for uddannelse, men også villige til at føre den politik, der er nødvendig for at sikre, at det ikke sker.

Besvarelse

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Regeringen har en helt klar ambition om at skabe verdens bedste uddannelsessystem. Det kræver bl.a., at der skabes sammenhæng i vort uddannelsessystem, og derfor har vi netop præsenteret et nyt debatoplæg med en lang række forslag til, hvordan denne ambition kan indfries. Jeg skal ikke gennemgå det meget omfattende oplæg i detaljer, men jeg vil gerne fokusere på hovedpunkterne.

For det første skal mindst 50 pct. af alle unge gennemføre en videregående uddannelse; for det andet skal alle uddannelser vurderes efter international standard; for det tredje skal lærerne være bedre til at undervise; for det fjerde skal vi have eliteuddannelser til de dygtigste studerende; for det femte skal vi have en ny central hjemmeside, hvor man samler fakta om uddannelsernes kvalitet og jobmulighederne, og endelig vil jeg for det sjette gerne pege på, at flere skal tage uddannelse inden for områderne teknik, natur og sundhed. Dette er blot for at nævne nogle af de centrale forslag.

Kl. 10.10

Jeg er blevet bedt om at redegøre for det danske princip om gratis uddannelse til studerende og sammenhængen mellem den seneste internationaliseringsreform, regeringens tanker om muligheden for at få taxametertilskud med til udenlandske studier og endelig internationale tendenser i WTO- og EU-regi.

Regeringen ser sådan på det, at gratisprincipet er vort klare udgangspunkt. Men det er samtidig lige så klart, at den hastige globalisering gør, at vi hele tiden skal være på mærkerne, så vores model er tidssvarende, hvis vi skal opretholde vores princip om, at alle danskere skal kunne tage en gratis uddannelse, og det er også derfor, regeringen næste forår vil præsentere Folketinget for en samlet strategi, når Globaliseringsrådet har færdiggjort sit arbejde.

Dansk uddannelsespolitik foregår ikke i et vakuum. Vi påvirkes i stigende grad af globaliseringen og den internationale konkurrence på uddannelsesmarkedet om de dygtigste studerende. Flere og flere flytter efter uddannelse, danske studerende bliver mere mobile, og de danske universiteter optager flere og flere udenlandske studerende. Det er en positiv udvikling, fordi det er en berigelse af de danske universiteter at få inspiration udefra, og derfor vedtog Fol-